

Բ Ի Ի Ր Ա Կ Ն

Հ Ա Բ Ա Թ Ա Թ Ե Ր Թ

Ի.Գ. ՏԱՐԻ

25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1906

ԹԻԻ 44

Վաճառականի մը Ընթացքը

ԻՐ ՊԱՇՏՈՆԵԱՆԵՐՈՒՆ ՀԱՆԴԵՊ

ՊԵՏԻ Է ՔԱՉԱԼԵՐԵԼ ԱՌԵԻՏԻ. ՊԱՇՏՈՆԵԱՆԵՐԸ

Վաճառասան մը պաշտօնականները անհրաժեշտ գործիքներ են առեւտր. արդի շառագոյն մեքոսներու կիրառութեանը տեսակետով, և որ, կարելի է զտնել վաճառականութեան այս օժանդակները եւ ի՞նչպէս գործածելու է զանոնք. — Այս հարցումներուն կը պատասխանէ հետեւեալ յօդուածը. —

— «Դժուար է կարող և հմուտ առեւտր. պաշտօնականներ ճարել վաճառատուններու համար», կ'ըսէր վերջերս մանիֆաթուրայի կարեւոր վաճառատան մը տնօրէնը: «Մենք քանի մը պաշտօնէի պէտք ունեցանք և չկրցանք գտնել»:

Յիշեալ վաճառականը քանի մը բառով կը բացատրէր այսպէս առեւտր. կարող պաշտօնականներու խնդրանքը և ամենեւին չափազանցութիւն մը չկար իր խօսքերուն մէջ:

Արդարեւ այսօր վաճառականութիւնը աշխարհի նուրբ հանգամանք մը առած է որ անոր օժանդակները պէտք է շատ սուր իմացականութիւն մը ունենան և կարող ըլլան վերլուծել, ուսումնասիրել ամէն առեւտր. երեւոյթ, օգուտ մը քաղելու համար անկէ: Ատենօք, ամէնէն ճարպիկ վաճառականն իսկ տարին անգամ մը միայն կը գիտնար թէ ի՞նչ վիճակի մէջ է իր գործը, կը շահի՞ թէ կը վնասէ: Այսօր

ամէն կարեւոր վաճառատուն ուզած վայրկեանին կրնայ գիտնալ թէ իր առեւտրի գործը կը յառաջդիմէ՞ թէ ոչ։ Մէթոտն է որ յաջողած է այսօրան արագ և գիտական հիմ մը մտցնել վաճառականութեան մէջ։ Եւ մէթոտը ուրիշ բան չէ, բայց եթէ խումբը կարող և հմուտ պաշտօնեաներու, որոնք կը հաշուեն, կը վերլուծեն և իր առեւտրի ճշգրիտ կացութիւնը կը պարզեն վաճառականին առջև։ Անոնց աշխատութեան է որ կախում ունի ամէն առեւտրական ձեռնարկի յաջողութիւն և անոնց ամենափոքր մէկ սխալը կրնայ ահագին վնասներ պատճառել։ Հետեւեալ օրինակը շատ պերճաւոր է ինքնին։ — Ամերիկայի մէջ ծխախոտի Դրըսդը մը կայ, որ հզօր մրցակից մը ունի իրեն դէմ, Լօրիյայի ֆիրմային տակ հաստատուած։ Այս մրցակիցին առաքման պաշտօնեաներէն մէկուն սխալը պատճառ եղաւ որ Դրըսդը ահագին յաղթանակ մը տոնի։ Լօրիյայի տեսակ մը ծխախոտ ունէր, զոր հրապարակի վրայ բռնել տուած էր և մեծ քանակութեամբ կը ծախէր։ Այս ծխախոտը բաժնուած էր երկու տեսակի, միեւնոյն մառախով։ Առաջին տեսակը մեզմ [եալմաշ] էր և յատկացած էր արեւելեան նահանգներու բնակիչներուն, իսկ միւսը խիստ [սէթ] էր և կը պատշաճէր հարաւային և արեւմտեան նահանգներու բնակիչներուն ճաշակին։ Ծիշտ այն պահուն ուր Դրըսդը բռնն պայքար մը պիտի սկսէր և իր ծխախոտը քշելու պիտի աշխատէր հարաւային — արեւմտեան նահանգներուն մէջ, Լօրիյայի առաքման պաշտօնեաներէն մէկը սխալմամբ առաջին տեսակ, այսինքն մեզմ ծխախոտ զրկեց այն տեղի մեծաքանակ վաճառականներէն մէկուն, որ խանութ պաններուն տուաւ և անոնք ալ իրենց յաճախորդներուն ծախեցին։ Շատ չքշած, այս վերջինները հասկցան որ խաբուած են և ամենքն ալ ետ տալով, իրենց գործածած ծխախոտը ուղեցին։ Դրըսդին ծխախոտները պատրաստ էին, և յաճախորդները, իրենց ճաշակին համաձայն գտնելով զայն, գոհ մնացին։ Եւ տակաւին Լօրիյայի իր պաշտօնեաներէն մէկուն սխալը երեւան չհանած, Դրըսդը յաջողած էր վաճառումը մենաշնորհ ընել այն նահանգներուն մէջ։

Անուշագիր պաշտօնեաներու սխալներուն և անոնց հե-

տեւանքներուն վրայ կարելի է տակաւին շատ բաներ ըսել, բայց այս օրինակը կը բաւէ :

Արդ, ի՞նչպէս կ'ուզենք որ գործի մարդ մը իբրեւ իրեն օժանդակ ընդունի կարգ մը անփորձ աղաքներ : որոնք վայլուն վկայականներ ունին իրենց ձեռքը, բայց առեւտր. գիտութեան տարերքն իսկ չեն գիտեր : Այս գանդատը եւրոպայի և Ամերիկայի մէջ ալ կայ և ամերիկեան մեծ վաճառատուն մը ասոր դարմանը գտած է, ինքն իսկ առեւտրական կարող պաշտօնեաներ պատրաստելով իր գործին մէջ : Տեսէք ի՞նչպէս կ'ընէ. — Ամէն տարի որոշեալ թուով դըպրոցականներ իր քով կ'առնէ և գրասենեակի նախնական աշխատութիւններ կատարել կուտայ անոնց փոքր չարաթականով մը, դորս քիչ քիչ կ'աւելցնէ, այդ պաշտօնեաներուն ցոյց տուած ընդունակութեան և կարողութեան համաձայն⁽¹⁾ : Շնորհիւ այս մէթոտին, յիշեալ վաճառատունը այսօր Ամերիկայի մէջ առեւտր. լաւագոյն կադմակերպութիւն մը ստացած է, և ուրիշներ ալ անոր հետեւելով օգտընում են :

Ուրեմն, մեր վաճառականներուն համար, նոյն իսկ իրենց գործին տեսակէտով, օգտակար է առեւտր. պաշտօնեաներ պատրաստելը : Խնդիրը այդ պատրաստութեան եղանակին վրայ է, զոր ահաւասիկ կը ներկայացնենք մեր վաճառականներուն ուշադրութեան : Բայց նախ կ'ուզենք մէջ բերել վաճառականի մը պատմութիւնը. — «Մեր վաճառատան մէջ երկու տեսակ պաշտօնեայ ունեցանք : Առաջինը վաղող վազվաւոր մարդ մ'էր և շատ խիստ էր կարգապահութեան մասին : Իր ստորակարգ պաշտօնեաները կը վարէր խստութեամբ և իր հրահանգները անոնց կը հաղորդէր կոշտ լեզուով մը : Բայց վաճառատան աշխատութեանց մէջ թերութիւն մը չէր գործուեր և ասոր համար էր որ ցաւեցանք երբ մեր գործէն հրաժարեցաւ : Ստիպուեցանք անոր աեղ ուրիշ պաշտօնեայ մը բերել որ շատ քաղաքավար և հաճոյակատար մէկն էր : Սքանչելի յատկութիւններ կը տեսնուէին իր վրայ, բայց քիչ մը վարանոտ

(1) Մեր առեւտր. հրապարակին վրայ ալ քանի մը առաջնակարգ վաճառականներ այս դրութեան կը հետեւին :

և վեհերոտ բնաւորութիւն մը ունէր : Իր ստորակարգ պաշտօնեաները նախապէս չէին գիտեր թէ ի՞նչ ընթացք բռնեն անոր հանդէպ, բայց քիչ ատենէն, ամենքն ալ սկսան սիրել զայն և անոր հրահանգները կատարել ճշտութեամբ և փութկոտութեամբ : Երկրորդական պաշտօնեաներու փոփոխութիւնները, որոնք վերջապէս մնասնեալ պատճառ կ'ըլլան, այլ եւս ցանցառեցան մեր վաճառատան մէջ, Բոլոր գործերը ժամանակին կը կատարուէին : Նորեկ պաշտօնեան խանդավառութեան և աշխատասիրութեան մթնոլորտ մը ստեղծեց իր շուրջը : Վեցամսեայ եկնվանդիոնները ցոյց տուին որ մեր նորեկ պաշտօնեան, իր քաղաքավար և սիրալիր բնաւորութեամբ, աւելի արդիւնաւոր եղած էր մեր վաճառատան համար, և ասկից զատ, պատրաստած էր առեւտրական լաւագոյն պաշտօնեաները, որոնք շատ օգտակար եղան մեզ :

Ուրեմն վաճառատան մը մէջ էական պայման մ'է խանդավառութիւնը, որ կը ծնի քաղցր վարմունքէ և պաշտօնեաներուն նիւթական վիճակին հանդէպ ցոյց տրուած հոգածութենէ, Եւրոպական և ամերիկեան ճարտարային և առեւտրական հաստատութիւններու մէջ շատ գեղեցիկ մէթոտ մը կը կիրարկուի, որուն ձգտումն է պաշտօնեաները քաջալերել և անոնց յառաջդիմութեան օժանդակել : Իւրաքանչիւր պաշտօնեայ իրեն յատուկ տետրակ մը ունի, որուն մէջ գրասենեակի պետերը գնահատական կամ քննադատական դիտողութիւններ կ'արձանագրեն պաշտօնէին ընթացքին համեմատ : Այս տետրակները տարին երկու անգամ խնամքով կը քննուին և ըստ այնմ սոմականի յաւելումներ կ'ըլլան :

Եթէ մեր վաճառականներն ալ հետեւին այս դրութեան և իրենց պաշտօնեաներուն նիւթական վիճակին բարելաւման հոգածու գտնուին, իրենց առեւտր. գործին տեսակէտով շատ օգուտ կը տեսնեն :

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՅՍԻ ԾԻՀԱՆ ԳՐԱՏԱՆ ՐԵՍԻՄԼԻ ՔԱՆՈՒՆՐ
Օտանկի Բառարանին 20րդ ֆօրման :

«Քէ Սա՛ս թէ Քասաս»

×

Անցեալ օր առեւտրական դատարանին առջեւ դատ մը տեսնուեցաւ և անուղղակի յուզուեցաւ առեւտրական վարկի հետ սերտ առնչութիւն ունեցող շահեկան խնդիր մը :

Վաճառական մը գումար մը կը պահանջէր առեւտրական ընկերութենէ մը և չլինալով գտնձել զայն, դատարան դիմած էր ու կը խնդրէր կա՛մ այդ դրամը, և՛ կամ առեւտրական ընկերութեան սնանկացուիլը : Դատարան կը ներկայանայ պարտական կողմին վաստարանը, եւ՝ դատովարութեան մէջ նախ մուրհակը տեսնել կ'ուզէ, կ'առնէ կը կարգայ զայն, և քննելով ստորագրութիւնը, իր փոխանորդեալին շահը պաշտպանելու համար հանձարեղ միջոց մը կը գտնէ : Կ'ըսէ որ ստորագրութեան քով գտնուածը Քե Սաս չէ (Յունարէն, և Ընկ.) այլ ֆասաս է : Այս բառը իմաստ մը չունի, առեւտրական ընկերութիւն չկայ, որով առեւտրական ընկերութեան մը դէմ տրուած աղերսագրին մերժումը կը խնդրէ : Մուրհակը հոն գտնուողներէն մէկ քանի անձերու ցոյց կը արուի, որոնք կիմոցնեն թէ գրուածը ֆասաս չէ, Քե Սաս է, և Ընկ. կը նշանակէ : Ասոր վրայ փոստաբանը, ոի ամէն առթիւ անպատճառ առարկութիւն մը ընել իր պաշտօնը կը կարծէ, առաջինէն աւելի ճարտար պատասխան մը կուտայ, « Ենթադրենք որ, կ'ըսէ, այս բառը քե սաս ըլլայ, այդ պարագային պիտի զօրէ՞ հաստատել թէ փոխանորդեալս ընկեր ունի : Իր գործը մեծ ցոյց տալու, իր Ֆիրման աւելի ուժով բռնել տալու համար, եւեր իր ստորագրութեան քով եւ Ընկ. մ'ալ աւելցուցեր է, ապէս ի՞նչ կ'ելլէ » :

Ասկէց աւելի համարձակ, անկեղծ ու միանգամայն վնասակար յայտարարութիւն մը կարելի չէր ենթադրել, խնդիր չէ թէ այդ մարդը ընկեր ունէ՞ր թէ ոչ, թէ եւ խնդրոյն երևոյթը աւելի անոր ընկեր ունենալը ցոյց կուտար : Խնդիրը այն է որ առեւտրական հրապարակին վրայ կարելի է եղեր ստորագրութեան քով քմահաճօրէն եւ շնկ, բառը աւելցնել և այս կերպով առեւտրական հրապարակին վրայ

վայելել այն իրաւունքները, որոնք յատուկ են առեւտ . ընկերութեան մը, և երբ կարգը գայ նիւթական և բարոյական պարտք մը հատուցանելու, այն ատեն ընկերը երեւակայական անձ մը նկատելով մերժել ու է պարտք ու պատասխանատուութիւն :

Այնպէս կը կարծենք թէ առաջին անգամը եղած ըլլայ պաշտօնական Ատենի մը առջեւ այս կարգի յայտարարութիւն մը, բայց գործի մէջ, հրապարակին վրայ հաղուադէպ չեն այդ կարգի թերութիւններ : Առեւտրական հրապարակին վրայ, ամէն մէկ քայլերնուս քօլէքթիֆ ընկերութեան պայմաններով կազմուած առեւտրական տուններու կը հանդիպինք, որոնց Փիւման եւ Ընկ, և Ուրդիֆ, եւ Եղբարֆ բառերով կը վերջանան : Այս տուններուն հետ գործողները ազօտ կերպով մը գիտեն թէ այդ բառերով զո՞վ պէտք է ընկեր ճանչնալ : Կա՞մ իրենք գործին մէջ գտնուողներուն ընթացքէն կը գուշակեն թէ այն ինչը ընկեր է, և կամ իրենց այնպէս կը ներկայացուի : Ասոնց բարոյական վիճակին ու նիւթական կարողութեան տարւիներով վարկեր կը բանան, յանձնարարութիւններ կ'ըլլան, և այլն : Յորչափ գործը յաջող ընթանայ, ազէկ, բայց երբ վէճ մը պատահի, դատ մը, սնանկութիւն մը առկա ունենայ, այն ատեն ընկերութիւնը կազմող անդամներուն մէջ փոփոխութիւն մը կը մտնէ, հաբեւանցի կերպով ճանչցուած կարող անհատը կ'անհետի կամ իբր անպատասխանատու էակ մը ցոյց կը տրուի, ու անոր կը յաջորդէ ամէն կողմէ անկարող մէկը : Այս պարագային ի՞նչպէս կրնանք ապացուցանել թէ այդ անձը չէր ընկերութեան բուն անդամը, ի՞նչպէս պիտի կրնանք համոզել թէ անոր վստահելով, անոր ապաւինելով միայն գործեցինք, յարաբերութեան մտանք : Ուստի մարդ կրնայ դիւրաւ մահաբերել թէ անորոշ ֆիռմայով կազմուած ընկերութեան մը հետ գործելը, ճախող պարագաներու մէջ ինչ գէշ հետեւանքներ կ'ունենայ և անոնց հետ գործողները շատ վնասներու կրնան ենթարկուիլ : Կը տեսնուի թէ բաւական կարեւոր խնդիր մ'է այս և դարմանն ալ անկարելի չէ :

Մեր կարծեօք, այս պայմաններուն մէջ կազմուած առեւտր . ընկերութիւնները, և կամ անոնք որոնք պիտի կազմուին, ստիպողաբար պարտաւոր ըլլալու են իրենց գոր-

ծին կազմութեան թուականը, դայն կազմող անդամներուն անունը, տեղը, յատկութիւնը մանրամասնութիւններով արձանագրել տալ Օամ. Առեւտրական Սենեկին մասնաւոր մէկ տեսչակին մէջ: Եւ երբ վէճ մը ծագի և այդ ընկերութիւնը կազմող անդամներուն իսկութիւնը խնդրոյ առարկայ ըլլայ, անմիջապէս ի պաշտօնէ դիմում ըլլայ այդ Սենեկին և ըստուգութի իրողութիւնը:

Վերոյիշեալ դատին լուծումը կը դիւրանար, մաստաբանին ճարտարութեան պէտք չէր մնար, եթէ այս կարգի պաշտօնական արձանագրութիւն մը ըլլար:

ՄԱՐԶՈՒԱՆՑԻ ՎԱՃԱՌԱՎԱՆՆԵՐՈՒՆ

Պ Ա Տ Ա Ս Խ Ա Ն Ը

Մարզուանի ծանօթ վաճառականներէն Տեարք Պետրոս Շահպէնաբեան, Յովսէփ Տուտեան, Արամ Ճիզմէճեան, Մ. Խաչատուր Տալտապանեան, Միսաք Էլպէկեան և Յովհաննէս Քէշիշեան առանձին նամակներով դիտողութիւն կ'ընեն Չանկրիի տօնավաճառին առթիւ Մարզուանի ապրանքներուն նկատմամբ Բիւրակնի մէջ գրուածներուն համար և կը խնդրեն որ անկողմնակալութեամբ հրատարակենք Միսաք Էլպէկեան էֆ.ի դիտողութեանց շարքը:

Մենք մեր մասին ուրախ ենք որ Մարզուանի յարգելի վաճառականները այսպէս հոգածու են իրենց առեւտրական համրաւին պահպանութեան և հետեւապէս սիրով կը հրատարակենք Էլպէկեան էֆ.ի հետեւեալ գլխաւոր դիտողութիւնները. —

1. — Մարզուանի ամբողջ ապրանքը 650 հալ էր և ոչ 500—550: (1) Աստեցմէ 300 հալը ձեռնտու գիներով կան-

(1) Մեր թղթակիցը մասնաւոր նամակով մը զանգատած էր արդէն որ վաճառականներէն շատերը չէին ուղած պատասխանել իրենց եզրած հարցումներուն, որով ապրանքներուն քանակութեան մասին իր տուած թիւերը վեր ի վերոյ հաշուուած էին: — Ծան. Խմբ.

խիկ և 300 հալը չափաւոր գիներով ապուրիկ ծախուեցան վատահելի անձերու, իսկ մնացած 50 հալը պակաս գիներով, այնպէս որ միջին լաւ գին մը ձեռք բերուեցաւ: Կը տեսնուի որ Մարզուանցի վաճառականները, ուրիշներու հետ բաղդատելով, պակաս ճարպիկութիւն մը ցոյց տուած չեն:

2. — Մարզուանցիներու կարծեցեալ վնասին պատճառը իրենց անզգուշութիւնը կամ անհեռատեսութիւնը չէր, այլ տօնավաճառին բնդհ. թուրութիւնը, զոր ձեռք թողթակիցն ալ հաստատած էր իր յօդուածին մէջ: Այսպէս, Թօքատցիներու եազմային և գօտիին գիները, որոնք նախապէս բարձր էին, յետոյ անկում կրեցին: Երեւակայեցէք այլ ևս ալ կառախի վիճակը, որ անկումներու մէջ փոշիներու տակ մնալու դատապարտուեցաւ եւ յետոյ կոտրած գիներով եւ շատ դժուարութեամբ ծախուեցաւ:

3. — Վնասէ զերծ ըլլալու համար ամբողջ ինը օրեր հաստատ գին պահելով ապրանք ծախեցինք: Միայն վերջին 2 օրերը չափաւոր գիներով ապուրիկ և էն վերջին օրը քիչ քանակութեամբ և պակաս գինով կանխիկ ծախեցինք: Երբեք գին չկոտրեցինք: Զիջեցիներուն ծախած գիներէն զայրանալով, Անոնք իրենց ապրանքը տօնավաճառին լրանալէն 4—5 օր տուա՞յ շատ պակաս գիներով ապուրիկ ծախեցին, ինչ որ կը ցուցնէ թէ անոնց համար բնաւ գին կտրած չենք: Եթէ անոնց ընթացքէն ազդուած ըլլայինք, անմիջապէս այդ պահուն մենք ալ գին կոտրելով կրնայինք անոնց ապրանքները ետ ձգել, բայց չմնասուելու համար միայն վերջին օրը գին կոտրել յարմար տեսանք:

4. — Ապրանքին գինը բարձր բռնելու ո՛ր և է հրահանգ եկած չէր կեդրոնի վաճառատուներէ, որովհետեւ տօնավաճառ գացողներուն ամենքն ալ իրենց ապրանքը ծախելու համար քիչ շատ հեղինակութիւն ունեցող անձեր էին: Ասիկա իրողութիւն չէր, այլ պարզապէս յաճախորդները համոզելու համար մէկին կամ միւսին կողմէ հրապարակ հանուած զրոյց մ'էր:

5. — Փոխանակ ուրիշներու ըրածին պէս ապրանքը հոս հոն տանելով կարգ մը ծախուց ենթակայ ըլլալու, կրկին Մարզուանցի վաճառականներուն ըրածը արթնու-

թիւն մ'էր երբ չափաւոր գիներու վրայ 31, 61 և 91 օր պայմանաժամով ապրանք ծախեցին, քանի որ Մարգուան դառնալով, ապրանքի պակսութիւն պիտի չունենայինք: Մեր քաղաքը հիմա մանուսայագործութեան ահագին գործարան մը եղած է և խնդրանքի համաձայն կրնայ շուտով ապրանք արտադրել:

6. — Խանութպաններուն մեր վրայ ունեցած համարումը բնաւ կորսուած չէ: Այս տարիով չորս անգամ է որ տօնավաճառ կ'երթամ ու վաճառականներու և յաճախորդներու միջեւ առեւտր. զանազան խնդիրներ պատահելուն հանդիպած եմ, բայց ո՛չ մէկ տարի միոյն կամ միւսին իրարու հանդէպ ունեցած համարումը կորսուած չէ և ի՞նչ պատճառ կայ կորսուելու, քանի որ ուրիշի մը տգիտութենէն օգտուելով զայն խաբելու, խոստմնադանց դառնելու, միեւնոյն ապրանքը տարբեր գիներով կամ տարբեր ապրանքներ միեւնոյն գիներով ծախելու խնդիր մը չկայ:

7. — Մարգուանցի վաճառականներուն բռնած ընթացքէն Զիլէցիները չօգտուեցան, ընդհակառակն իրենց հեղինակութենէն, այսինքն իբր սաքրճի իրենց արժանիքէն բան մը կորսնցուցին: Կրնային մեր ինը օրուան մէջ պահած հաստատ գիներէն օգտուելով, շատ աննշան տարբերութեամբ մը կանխիկ ծախել ու սպառել իրենց ամբողջ մթերքը, այն ալ տօնավաճառի առաջին օրերուն, փոխանակ վերջը 7—8% պակասով և պայմանաժամով ծախելու:

Դատական Քրոնիկ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ Բ. ԴԱՏԱՐԱՆ

×
15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Կարդացուեցաւ Պօխօր էֆ.ի աղերոագիրը, որով Զախարիատի եղբայրներէ մուրհակով ունեցած 150 ոսկի պահանջին գանձումը կը խնդրէր: Պօխօր էֆ.ի փոխանորդ

փաստաբանը յայտարարեց նաեւ թէ այս մուրհակը կորսուած ըլլալուն համար, այժմ Զախարիատի Եղբարք այդ դրամը վճարել չեն ուզեր:

Նախագահին հարցմանը վրայ, Զախարիատի Եղբարց փաստաբանը ըսաւ որ մուրհակին ինչ ձեւով դրուած ըլլալը և ինչ թուական կրելը գիտնալ պէտք է իրենց համար, և որովհետեւ մուրհակը ձեռքերնին չէ, այդ մասին առ այժմ բան մը չեն կրնար ըսել: Դատախազին փաստաբանը ըսաւ որ մուրհակը ի հրամանի էր և թուականը լաւ չեն յիշեր, այսու հանդերձ երբ հակառակ կողմին թուականը հարցնելուն նպատակը ժամանցում (միւրուրը գէման) եղած ըլլալն է, կը յայտարարենք որ ժամանցում եղած է, բայց մեր անոնց երդում մը առաջարկելու իրաւունքը կը մնայ:

Դատարանը, խորհրդակցելէ վերջ, որոշում տուաւ որ Զախարիատի Եղբարք երդում ընեն:

×

18 ՆՈՅՍԵՐԵՐ

Յովհաննէս էֆ. Փափազեան Արղուեան Եղբայրներէն ունեցած 110 ոսկի պահանջին համար այս դատարանին առջեւ դատ բացած և այդ գումարը դանձելու համար իշխան մը ստացած էր: Արղուեան էֆ.ները այդ վճռոյն դէմ իրարազ ըրած էին և այսօր երկու կողմերն ալ դատարան ներկայացան: Կարդացուեցաւ իրարազի աղերսագիրը, որով Արղուեան էֆ.ները կ'առաւարկէին թէ խնդրոյ առարկայ երկու մուրհակներուն գումարին մէջ փանիշ տոկոս կայ, և երեք տարիէ ի վեր Յովհաննէս էֆ. Փափազեանի հետ իրենց գործառնութիւններէն ունեցած պարտքը ներկայացնող այդ մուրհակներուն մէջ փանիշ տոկոս չգտնուելուն համար երդում առաջարկեցին:

Դատարանը բանաւոր գտաւ այս առաջարկը և Յովհաննէս էֆ. երդում ընելով այդ գումարին իմօրաի մուվագգաթով դանձուելուն վճիռ տրուեցաւ:

×

18 ՆՈՅՍԵՐԵՐ

Իսաիւր Մանիւրբուլօն էֆ.ի փոխանորդ փաստաբանը աղերսագիր մը տուած էր ու Բանտէլի և որդին Քօսթի էֆէն-

տիններէ մուրհակով ունեցած 42 ոսկի պահանջին գանձումը
և հակառակ պարագային յիշեալներուն սնանկացուիլը
խնդրած էր փաստարանը յայտարարեց որ Բանտէլի և Քոս-
թի ընկերակցութեամբ փուռ կը բանեցնեն, առեւտրական
գործով կ'ըբարդին, կա՛մ այդ գումարը պէտք է դատարանին
քով տեղադրուի ձգեն և կամ սնանկանան: Բանտէլի և Քոս-
թի էֆ.ներու փաստարանը՝ Ջիա էֆ.՝ ժխտեց անոնց միջեւ
ընկերութեան մը գոյութիւնը և աղերսագրին մերժուիլը
խնդրեց: Ասոր վրայ, միւս փաստարանը առարկեց որ
կրթայ անոնց միջեւ ընկերութիւն մը ըլլալը ապացու-
ցանել վկաներով, իսկ Ջիա էֆ. պնդեց որ մուրհակին
դէմ վկայ բերել օրինական չէ: Միւս փաստա-
րանը պատասխանեց որ ինքը մուրհակին երկրորդ
կրողը ըլլալուն համար, երրորդ անձ մ'է և երրորդ անձ
մը կրնայ անձնական վկաներով խնդիր մը ապացուցանել:

Այս դատաստացութենէն վերջ, դատարանը խորհրդակ-
ցեցաւ և նկատելով որ Իսթիք Մանիօրուլօս շախսը սալիս
է, օրինական գտաւ անոր վկայ մէջ բերելը:

ԴԱՍԸՆ ԹԱՅՔ

Գերման Առեւտրական Լեզուի

Բ. ՄԱՍ

Ա. ՀԱՏՈՒԱԾ

20.

Magdeburg den 1 März 1906

Միւրեղ-ի տէ

Մ---

Herrn ...

Հէ-է

Im Auftrag der Herren ... in Kassel und für

իս-տեղ-ի տէ հէ-է... Իս-տեղ-ի տէ

Ի հրամանի տեարք ... Ի և համար

Rechnung des Herrn . . . , haben wir die Ehre ,
 հաշիւ տեսար . . . ի ունիք մենք պատիւ

Ihnen beikommand M. 600 in Banknoten zu übersen-
 ինէն պայօտէնք Մ. 600 ին պանքտոնս զրկել

den, wofür Sie genannte Freunde unter
 րէն չօֆէն շէ կեննիէ ֆրշնքտն ննիէն
 րրուն համար դուք յիշեալ բարեկամներուն ներքեւ

Anzeige kreditieren und uns doppelte
 նշանակէ րեւորիւնէն ննք ննք րօքելիէ
 ծանուցուիլ պահանջ գրել եւ մեզ կրկին

Bescheinigung zu kommen lassen wollen.
 պէշանակել յոս րօքել լնէն չօլէն
 ստացական զրկել տալ համարք

Inzwischen empfehlen wir uns Ihnen bestens.
 Ինչպէս ինքնօրէն ինքն ննք ինէն պէշանակել
 յարգանք մենք մեզ մեզ

Antwort պատասխան
 ննիւնի

Herrn . . . Տեսարք
 Հենէն

Mit Ihrem schätzbaren Schreiben vom 1 d. m.
 Դի ինքն շէշարեն շնքդէն ֆօս ր օ
 . . . ու ձեր պատուական գիրին . . . ի այս ամսոյ ,
 erhielten wir M. 600 in Banknoten, für Rechnung
 ինքնիւն ինքն ինքն պանքտոն ֆօստն ննիւնի
 ստացանք մենք մէջ պանքտոնս համար հաշիւ

des Herrn... wofür wir denselben unter bereits
 Դէ՞հէ՞ն զօջէ՞ն ի՞նչ Դէ՞ղէ՞լէ՞ն Դէ՞լէ՞ն Դէ՞լէ՞ն
 տեալ որո համար մենք զայն ներքեւ արդէն

erfolgter Anzeige erkannt haben.
 Եւջոյնէն աւցայի եւսանի հաշիւ
 ծանուցում իմաց տուած ունինք

Die gewünschte quittung empfangen Sie in
 Դի կէլէնչիլէն Դիլէնչիլէն Եւջոյնչիլէն Դի Դի
 փափաքուած ստացականը կ'ստանաք տուի

liegend in Duplo
 Դիլէնչիլէն Դի Դիլէնչիլէն
 ներփակեալ մէկ օրինակ

Achtungsvoll
 Դիլէնչիլէնչիլէն
 յարգանք

Առեւտրական Քրոնիկ

Առուտուրի Կեանքը

Գ Ա Ի Ա Ռ Ն Ե Ր Ո Ի Մ Է Չ

ԱՄԱՍԻՅՑ ԲԱՆԱՅԻՐԸ. — Արջառի վաճառում. —
 Մորթի առուտուր

×

Ամասիոյ վեր մասնաւոր քրթակիցը կը գրէ սեզ. —

Նոյեմբեր 10, ուրբաթ օր, ժամը հինգի ատենները
 սկսաւ Ամասիոյ տօնավաճառը, ըստ սովորութեան, Կիւսա-
 մերկ և հոսիկու գիւղացիներու ըմբշախաղի փորձովը,
 ի ներկայութեան Միւթէսարըֆ պէյին և կառավարական
 պաշտօնեաներու, քաղաքէն հազիւ քառորդ ժամ հեռու ար-

ուարձանի մը՝ Մէյտանի ստորոտը տարածուող բացաստանին վրայ, ուր հոժ բազմութիւն մը կար։ Կէս դար մը առաջ, հանձարեղ ու գործունեայ Միւթէսարըֆի մը նախաձեռնութեամբ, առաջին անգամ սկսած է տեղի ունենալ այս տօնավաճառը, յորմէհետէ տարին անգամ մը, աչնան մէջ կը կրկնուի և երեք օր միայն կը տեւէ։ Ամասիոյ առեւտրական շարժումը ընդհանուր առմամբ անսովոր ոգեւորութիւն մը կ'ստանայ ձմեռնամուտի այս պահուն, որուն կ'սպասեն ընդհանրապէս բոլոր Ամասիացիները՝ իրենց մտացուն գնելու համար։ Գրէթէ ամէն տուն, առանց բացառութեան, եղ մը կամ կով մը կը գնէ անպատճառ, կամ գէթ՝ ընկերովի։ Թէ՛ տուներուն և թէ՛ շուկաներուն մէջ, ամէն կողմ եռուղեռ կայ, ամէն կողմ ձիերու, ջորիներու, գոմէշներու, եղներու, կովերու, այծի ու ոչխարի անթիւ առատութիւն մը կը վիստայ։ Շրջակայ գիւղերու գրէթէ բոլոր գիւղացիները իրենց արտի վերաբերեալ աշխատութիւնները լրացուցած՝ ծախու կենդանիներով քաղաք կը լեցուին և կը ծախեն յարմար գիներով։ Ամբողջ տարուան մէջ այս քանի մը օրը մեծ գործունէութեան մէջ են մագործները, որոնցմէ ամէնէն տոկունները օրական 20—30 դրուշ կը շահեն։ Ամէնէն աւելի կաշիի վաճառականութեամբ զբաղողներ կ'օգտուին այս տօնավաճառէն և կրցածուն չափ ածան գիներով մորթ կը գնեն։ Շրջակայ քաղաքներէն՝ Զիլէէն, Հաճի Գէօյէն, Գէօրըիւյէն և մանաւանդ Մարզուանէն եկած էին բաւական թուով խաղախորդներ, մորթի վրայ առեւտուր ընողներ։ Եզան մորթին օխային սովորական գինն էր 5½—6 զուրուշ։ Մարզուանցի վաճառականներէն ոմանք իրենց գնած կաշիները առնուած գիներով ուրիշներու ծախեցին նորէն, գրէթէ միեւնոյն օրուան մէջ, կաշիի գիներուն անկումը ծանուցանող հեռագրի մը վրայ։ Գարժէ յիշատակել որ մորթի վրայ մեծաքանակ գնումներ ըրաւ Մարտիրոսէֆ. Գալէնտէրեան (բնիկ Ակնցի), Մարզուանի Գալէնտէրեան եղբարց Ամասիոյ մասնաճիւղի ներկայացուցիչը։ Գալէնտէրեան եղբարք առանձին խաղախորդարան մը ունին Մարզուանի մէջ, և տեղական ընտիր ու դիմացկուն կաշի կը պատրաստեն և բաւական քանակութեամբ թէ՛ Պալիս և թէ՛ շրջակաները կ'արտածեն։ Ամասիացի Սահակեան եղ-

բայրներն ալ բաւական մօրթ գնեցին։ Ասոնցմէ զատ՝ գնումներ ըրին նաեւ կարգ մը Թուրք վաճառականներ, որոնցմէ Մարգուանցի Հաճի Մուրթալա ազան այս կողմերը մօրթի վրայ ամէնէն ընդարձակ գործը կ'ընէ։ Մօտաւոր հաշուով մը 1200ի չափ եզ, կով ծախուեցաւ, 100ի չափ գոմէշ, 50ի չափ ձի, 100ի չափ ալ ջորի եւն։ Ամէն մէկ գոմէշի մօրթին արժէքը 1½ ոսկի է։ Անցեալ տարուան հետ բաղդատելով, այս տարի սուղ էին անասունները։ Արդէն թէ՛ հոս, և թէ՛ շրջակայքը ամէն կարգի ապրանքի վրայ գիներու զգալի բարձրացում մը կայ։

Ասաքազարի Բերքերը

Ասաքազարի այս տարուան քերթերուն վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ մեզ մեր մասնաւոր քղթակիցը. —

Բրան. — Այս տարի օգերուն պատճառաւ չէ յաջողած այս բերքը, որ թերեւս 15 000 օխա մը ելնելով՝ հազիւ տեղական սպառման բաւէ՝ զանազան տեսակ չուաններու պատրաստման և գործածման համար։ Արտադրութեան նուազման հետեւանօք օրուան գինը սովորականէն շատ սուղ է, այնպէս որ օխան 5 ղշի կը գնեն տեղացի չուանագործները։ Ուրիշ տարիներ ընդհանրապէս 100,000 օխա քթան կ'արտածուէր Լիվրբուլ և Համպուրի։

Կսաւաս. — Բթանին նուազութեանը բնական հետեւանքով սա ալ նմանապէս շատ քիչ եղած է ու հազիւ 10 վախօն արտածուած. թէեւ Գայմատի և Գանտրայի ապրանք բաւական քանակութեամբ Լիվրբուլ և Համպուրի արտածուեցաւ Իզմիտի ճամբով։ Ուրիշ տարիներ 70—80 վախօն արտածոււմ կ'ըլլար միջին հաշուով. քիչէին (28 օխա) գինն է 25 ղրուշ։

Փաքաքես. — Արտադրութիւն՝ 150 վախօն՝ մօտ 2 միլիոն օխան, 6000 ոսկի արժէքով, հերուընէ 15% աւելի, 3/4ը արտածուեցաւ Պոլիս, օրուան գինն է 100 օխան 45—60 ղրուշ տեսակին համեմատ։

Միսոր. — Արտադրուած է 400,000 օխա, 5000 ոսկի արժէքով։ 100 օխային գինն է 125—140 ղշ.։ Մինչեւ հիմա մեծ մասը եղիպտոս և Օտեսա արտածուած ըլլալով՝ հազիւ 80,000 օխա պատրաստ կը գտնուի։

Սոխ. — Արտադրութիւն 300,000 օխա, 1000 ոսկի արժէքով: Օրուան գինն է 100 օխան 36—38, տեսակին համեմատ: Մեծ մասը տեղական սպառման կը գործածուի, իսկ 40,000 օխայի չափ ալ իզմիտ և այլուր կ'արտածուի:

Հնկոյզ. — Արտադրութիւն 200,000 օխա, 2500 ոսկի արժէքով, $\frac{3}{4}$ ը արտածուած՝ Պէլուսթ և Օտեսա: Օխային գինն է 52 փարայ:

Լուքիա. — Տարեկան արտադրութիւն՝ 250 000 օխա, 3000 ոսկի արժէքով. 100 օխան 120—140 զրշ. տեսակին համեմատ, մեծ մասը տեղւոյս մէջ կ'սպառուի, իսկ 50,000 օխայի չափ կ'արտածուի:

Հաւկիթ. — Տարեկան արտադրութիւնն է 15,000,000 հատ 4500 ոսկի արժէքով, որ թրանզիթով կ'արտածուի Վիեննա և Մայնց. 100ին գինն է 28—29 զրուշ:

Հաւեդեմ. — Տարեկան արտածումն է գրէթէ 3000 գաֆես, 50—60 հատնոց, շուրջ 180,000 հատ՝ 7500 ոսկի արժողութեամբ: Հատին գինն է $3\frac{1}{2}$ —4 զրուշ:

Խխոււնց. — Տարեկան արտադրութիւնն է 100,000 օխայի չափ, որ Մեծ պահքին՝ Պոլիս կ'արտածուի: Հիմակ ո՛չ արտադրութիւն և ո՛չ ալ փիւցս կայ. իր եղանակին մէջ՝ առհասարակ 100ը 1—1 $\frac{1}{2}$ զրուշ կ'ըլլայ:

Մուշսակ. — Տարեկան արտածում՝ Կղաքսեի (գիւրսեվա) 1000 հատ, հատին գինը 70—80 զրշ.: Կուզամորթ (սանսար) 600 հատ՝ գին 60—70 զրշ.: Կղբեի (գունսուգ) 500 հատ՝ 60—70 զրշ.: Արջի մորթ 80—100 հատ, 50—60 զշ.: Գայլի մորթ 200 հատ՝ գին 15—20 զրշ.: Աղուէսի մորթ 1000—1500 հատ, գին 10—12 զրշ.: Շնագայլ 7—800 հատ՝ 6—7 զրուշ.: Իշղար (փորսուգ) 3—400 հատ՝ 7—8 զշ.: Կատու՝ 1000 հատ, գին 4—5 զրշ.: Նապաստակ 5000 հատ՝ գին 1 $\frac{1}{2}$ —2 զրուշ.: Այս ամէնուն գիները՝ Յունիարէն մինչեւ Փետրվարի վերջ՝ միշտ բարձր կ'ըլլան, իսկ անկէ դուրս զգալի ելեւէջ տեղի չունենար:

Դեդիմ մեդրամով. — Տարեկան արտածում՝ 10,000 օխա Այթմ գինն է 18 $\frac{3}{4}$ զշ.: Ասոր ճիպրեի կայ, որուն 5 օխայէն 1 օխա մով կ'եղնէ: Այս վերջնոյն գինն է օխան 17 $\frac{1}{4}$ զշ. իսկ ճիպրե վիճակի մէջ՝ 2 $\frac{3}{4}$ զշ.: Տարին 1000 օխա

ճիւղէի վաճառում կ'ըլլայ: Մեղրամոմին գինը Հովտեմբերէն մինչեւ Դեկտեմբերի վերջ՝ բարձր կ'ըլլայ:

Ճէմրիի Հրապարակը

Թօխսի մեր մասնաւոր թղթակիցը՝ Գեորգ Կժ. Յ. Ա. շրգեան՝ կը գրէ մեզ. —

Ճէմրիի հրապարակը առ այժմ կոչուն է կէս ոսկիի վրայ: Բարթի ամբողջացնելու համար մի քանի գնորդներ կան, բայց վաճառող չկայ՝ գիներու անմիջական բարձրացման մը յոյսով: Բոլորն ալ Պոլսոյ թղթաբերին կ'ապաստեն գներու մասին որոշ գաղափար կազմելու համար:

Վանեցի վանառականները

Ընկուզի ուռի (խրիս) գործ. — Գանի մը տարի առաջ ընդարձակ գործ կ'ըլլար, բայց երթալով՝ ընկուզի ուռը սպառեցաւ և այժմ գրէթէ գործ չըլլար: Այս ճիւղին պարագովք են գլխաւորապէս Տեարք Սօրօեան՝ Եղբարք և Յովհաննէս Ղուկասեան:

Կաշեղեկի գործ. — Կօշկակար արհեստաւորութեան պահանջը դոհացնելու չափ կը բերեն կաշի և կօշիկի հարկաւոր մանր վաճառք, Տեարք՝ Արամ Ջրբաշեան, Սիմէոն Թորգոմեան, Նալպաէթ Մրտիկեան Եղբ. և Մանուկեան Եղբ.:

Գազագիւ. — Շատ գործ չկայ, և միայն երկու կարեւոր վաճառորդներ կան այս ճիւղին վրայ գործող, որք են Տեարք՝ Յովհան Խոստիկեան և որդի, և Գէորգ Գազադպատուրեան:

Փարջանիութիւն. — Կտոր բրդում տպածոյի գործով կ'ըբաղին Տեարք՝ Շահպաղյեան Եղբարք, Սիմէոն Տէր Յակոբեան, Միհրան Տապաղեան, Յարութիւն Տապաղեան և Ընկերութիւն, ևն.:

Խոշտալար. — Երկաթեղէն մանրավաճառի այս գործը կ'ընեն Տեարք՝ Շիրակեան Եղբարք, Մարգար Հիւսեան, Խօճամիրեան Եղբարք, Քէպապճեան ևն. ևն.:

Սխտրի գործ. — Բաւական կարեւոր գործ կ'ըլլայ նաեւ սխտրի վրայ: Ընդհանրապէս արտի տէրեր կը ծախեն վաճառականներու, ասոնք ալ կարին իրենց յանձնակատարներուն ձեռքով ծախել կուտան Կարնեցի ապխտագործերու: Տարին միջին հաշուով 5—600 ոսկւոյ գործ կ'ըլլայ:

Տաւարի գործ. — Տեղացի մէկ քանի թուրք վաճառականներէ յետոյ, ամփոփուած է մանաւանդ Հալէպցի հարուստ թուրք թէճիրներու ձեռքը, և տարեկան հազարաւոր ոսկիի գործ կը դառնայ այս ամենաշահաւոր ճիւղին վրայ:

(Վերջացաւ)

Արտածութիւն

Աֆիօն. — Ծախուեցաւ 82 կողով, զոր գնեցին Տեարք Կիլիկիէն. եղբ. եւ Ընկ. 38 կողով Զիլէ 148էն

Ուիքոյ եւ Ընկ. 15 » Պէյրզը, Նլլըխն. 116-118էն

Կեքոյ 14 » Զիլէ ևն. 139-148էն

Ն. Վարդերեան 12 » Քօթհեա, Էսկիզհր. 118-121էն

Ռօսիդի 3 » Կիւրին 148էն

Հրապարակը հաստատ է: Գարահիսարի ապրանքներուն մինչեւ 130 ղրշ. տուող կայ, բայց ծախող չկայ: Անցեալ տարուան 1229 կողովի փոխարէն այս տարի մինչեւ հիմակ եկած է 3124 կողով:

Թիֆթիկ. — 1597 հակ, զոր գնեցին Տեարք

Էսուարսս եւն Սըն 175 հակ Թօսիա, Իսկիլիպ 16—18. 10

Կեքոյ 531 » Զիլէ, Սիվրիհիսար 18. 5—18. 10

Դասապեան եղբ. 119 » Գապա, Տէրի. Սվազ 10—14—16. 20

Ուիքի եւ Ընկ. 772 » Նլլըխն, Էսկիզէհր 18. 30—19. 5

Բուրդ. — Հրապարակը տկար է: Գասապաշիին Ա. տեսակին օխան կ'արժէ 10 ղրշ. Բ. ը 9 և Գ. ը 7 ղրշ, Քըրբմա Անատօլը 7³/₄—8, և Բոււէլի 9¹/₂—9³/₄ ղրուշ:

Բամբակ. — Հրապարակը տկար է: Ատանայի ընթացիկ տեսակին օխան 6³/₄ ղրշ. է, Իզմիր Սօպուճա 7¹/₂, Պալըքէսիր 7¹/₄, Եգիպտ. սփառդա 4¹/₂—5 և անգղիականը 3 ղրուշ:

Գաւի. — Ծախուեցաւ 200 թօնօ, Բոււէլիի տեսակին քիլէն, այստեղի համար, կ'արժէ 12 ղրուշ, Անատօլուի էքսդրային օխան 31 փարա, Ա. տեսակը 30 և Բ. ը 28¹/₂ փարա, Իզմիտինը 25¹/₂—26 փարա:

Եգիպտացորեն. — 500 թօնօ, Մարմարայի տեսակին օխան Եւրոպայի համար 21 փարա, Իզմիտինը 20¹/₂—21, Պանտրմայինը նոյնպէս 21 փարա:

Թռչնակեր. — 500 պարկ: Ռօտտուդի նոր բերքը, ար-

տածութեան համար, կ'արժէ 41 փարա օխան և Բումէլիինը 39½ փարա:

Շուշմայ. — 1000 պարկ: Մարմարայի տեսակին օխան կ'արժէ 92 փարա Եւրոպայի համար, Մերսինի նոր բերք այստեղի համար 99 և արտածութեան համար 93—94. փարա:

Սիսեռ. — 1500 պարկ: Անատոլուի տեսակին օխան կ'արժէ 50—52 փարա, Պալքէսիւրի նոր բերքը 62—65 և Բ. տեսակը 52—54 փարա:

Քիթրէ. — Մախուեցաւ 7 պարկ ճերմակ 21¼էն, 7 պարկ դեղին 15¼էն և 33 պարկ պիօնտօ 17 դրէն օխան: Ճալօն կ'արժէ 7—8 և ուրֆիւզը 6—7 դրուէ:

Սալիպ. — Վաճառում չեղաւ: Թօքատի էքսդրա տեսակին օխան կ'արժէ 17—18 դրէ, Բասթէմունիինը 15—16 և Ամասիա Բէօրիւիինը 15½—16 դրուէ:

Ճհնրի. — Վաճառում չեղաւ: Կեսարիոյ տեսակին օխան կ'արժէ 10—10½, Էնկիւրիինը 10¼, Իսկիլիպիինը 9—9½ և Ջիլէի, Թօքատի, Չօրումիինը 9—9½ դրուէ:

Ընկոյզ. — Քանի մը վաճառումներ եղան, Ա. տեսակը 70 և Բ.ը 65 փարաէն օխան:

Կադիս. — Կարեւոր թաղթիներ ծախուեցան կենդինարը 163—165 դրուէն, և Սիվրիինը 176—177էն:

Կ. Պոլիս, 18 Նոյմ.

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Մանչէստրի մէջ

Մանչէստրի մեր մասնաւոր քղթակիցը հետեւեալ նոր տեղեկութիւնները կուտայ «Քօմերշըլ պանֆ օվ Մանչէստր»ի վրայ. —

Քանի մը ամիսէ ի վեր այս տեղի Հայ դրամատէրները և վաճառականները կը խորհէին պանքա մը հաստատել Մանչէստրի հետ գործող վաճառականներուն՝ դրամական դիւրութիւններ ընծայելու և առելու. գործառնութիւնները աւելի ընդարձակելու համար: Բաժիններու արձանագրումը արդէն սկսաւ և որոշուած դրամագլխին՝ 500,000 սդերլինին մեծ մասը Մանչէստրի Հայ տուներու կողմէ պիտի հայթայթուի: Ստոյգ աղբիւրէ լսեցինք որ պան-

քան ընդարձակ գործառնութիւններ պիտի ընէ մասնաւորաբար

1. — Փոխանակադիրներու գնման և վաճառման վրայ :
2. — Քօնկարմաններու վրայ արման պիտի տայ .
3. — Քօնդրը — ֆօնկարման շրկուած վաճառքներու փոխարժէքը պիտի գանձէ .

4. — Առեւտ . թուղթեր պիտի զեղչէ ևլն . : Թէեւ այս դրամական գործողութիւնները մինչեւ հիմա ուրիշ պանքաներու միջոցաւ կը կատարուէին , բայց Առեւտը . նոր Պանքային վարչութիւնը , Պոլսոյ եւ Մանչէսթրիի առեւտ . հրապարակներուն վիճակին մօտէն գիտակ ըլլալով , պիտի կրնայ աւելի մեծ դիւրութիւններ տալ գործի մարդոց :

Իզմիրի Հրապարակը

Նոյմ . 18ին հետեւեալ վաճառումները եղած են . —

11,000 պարկ ցորեն , կենդինարը 58—72 զրշ . մէճիտիյէ 33էն . — չրջականերէն եկած է 15,000 պարկ և պատրաստ կայ 84,000 :

15,000 պարկ գարի , 12 $\frac{3}{4}$ — 13 զրշ . էն քիւէն (17 օխա) մէճիտիէ 20 $\frac{1}{2}$, եկած է 11,500 պարկ և պատրաստ կայ 57,000 :

28,000 կենդինար խոզկաղին , 42—77 զրշ . էն , Լ . Օսմ . 125 :

1100 պարկ չամիչ , սեւը 60—65 , թաց խուրտուն 40—45 , չորը 52 54 զրշ . կենդինարը , Լ . Օսմ . 125էն : Մինչև Նոյմ . 18 եկած է 164,000 պարկ , ծախուած է 154,000 և պատրաստ կայ 9500 պարկ :

Դրամական Հրապարակը

Պետական Պանքաները տակաւին չփոխեցին իրենց սակը , Լոնտոն և Պերլին 6 ուլ , Բարիլ 3 ուլ և Վիեննա 4 $\frac{1}{2}$ ուլ կը շարունակեն իրենց զեղչի և փոխառութեան գործերը : Անցեալ շաբթու մէջ , դրամական հրապարակին բարձրելուն յոյս տուող լուրեր սկսեցին փառլամենտ Պանքան , թէեւ օտար երկիրներէ ըլլալիք դրամի մեծագումար խնդրանքներու հան-

դէպ, հետզհետէ կ'աւարհովէ իր դիրքը, շարունակ աւելցընելով մետաղ դրամի մթերքը, այսու հանդերձ հրապարակին արամադրութիւնը ընդհանուր առճամբ լաւ է, և մինչև իսկ կ'ապաստէր ուր Պանքան իր զեղչի սակը Յէն Ճիջեցնէր, որուն արգելք եղաւ, ինչպէս կ'ըսուի, Պրազիլիոյ կողմէ ոսկեդրամի խնդրանքը :

Գրուեցաւ թէ Պրազիլիա իր դրամական գրութիւնը բարեփոխելու, և ուրիշ սեղանաւորական պէտքերու համար, 4 միլիոն ոսկիի պէտք ունի, զոր ամբողջովին Լոնտոնէ պիտ' քաշէ :

Այս տարուան դրամական անձկութեան առթիւ, Միացեալ Նահանգներուն մէջ խնդրոյ առարկայ եղած է անոր պատճառներէն մին, Ամերիկեան Պանքաներուն յոռի կազմակերպութիւնը: Նիւ Եօրքի Առեւտրական Սենեկին դրամներու շրջաբերութեան գործին յատուկ յանձնախումբը առաջարկած է հոն Եւրոպական Պետական Պանքաներուն նըման կեդրոնական Պանքա մը հիմնել, անոնց ուղղութեամբ գործել և մանաւանդ պանքատու հանելու և փոխարէնը վճարելու գործը բոլորովին անոր յանձնել:

Սակարանի Կեանք

Ֆրանսայի ելմտացոյցին վիճարանութիւնը, և Ռուսական ամէն կարգի արժեթուղթերուն գիներուն իջնելը հակազդեցութիւն ըրին անցեալ շաբթու ամէն եւրոպական սակարաններու, մասնաւանդ Բարիզի սակարանին:

Շահադիտական ու ճարտարային ամէն թուղթերու գիները կ'աւելան, բացի պղինձի հանքային թուղթերէն, որոնք շարունակ կը բարձրանան: Պետական ու վարկի առաջնակարգ թուղթերու մէջ քանի մը հատեր կ'արեւոր փոփոխութիւն կրեցին, իսկ մեծ մասը քանի մը սանդիւմ ելեւէջներ միայն ունեցան: Մէկ շաբթուան միջոցին Լոնտոնի սակարանին մէջ Անգլ. քոնսոլիար 86.83 Անգլ. ոսկիէն 81.81 ի և Օսմ. Միացեալը 93.75 էն 93. 50 ի իջաւ: Բարիզի սակարանին մէջ, Ֆրանս. Ռանթը 95, 65 էն 95. 95 ելաւ: Այս բարձրացումին նպաստեցին խնայողական սնուկներու գնումները

Այս հաստապահութիւնք Նոյեմբերի մէջ 16 միլիոն ֆր ի Ռանթ գնած էին Օսմ. Միացեալը 94. 70 ֆր. էն 94.42 ի, Բում. Երկաթուղին 150. 50 էն 149. 75 ի, Պանք Օթօման 680 էն 676 ի, և 30% 1891 Ռուսականը 64 էն 63. 60 իջած էին, իսկ Սպանիական արտաքինը 95. 37 ի վրայ մնաց, և Իտալականը 103 էն 103. 40 ի ելաւ:

Պերլինի սակարանին մէջ, Անրբէօնթ Ալման 86. 60 էն 87 մառքի ելաւ, Օսմ. Միացեալը 94. 50 մառքի վրայ մնաց, և Բում. Երկաթուղին 116. 10 էն 145. 60 ի իջաւ:

Հալաթիոյ սակարանին մէջ ալ, Օսմ. Միացեալը 102.28 զրշ.ի շուրջ գարձաւ, իսկ Բում. Երկաթուղին 149 էն 149⁸/₈ ֆր.ի ելաւ:

Բամբակի Գիները

Նոյմ. 17	Բէնա	6. 20
18	»	6. 25
20	»	6. 25
21	»	6. 25
22	»	6. 20

Փոխանակագրի Գիները

	Գնում	Վաճառում
Լոնտոն	110. 12 ¹ / ₂ /40	109. 32 ¹ / ₂
Բարիզ	22. 87 ¹ / ₂	22. 97 ¹ / ₂
Վիեննա	21. 83	21. 93
Պերլին	18. 57	18. 67

Մետաղի գիները

	Լոնտոն, 20 Նոյեմբեր	
Պղինձ	102 ¹ / ₈	սդերլին
Անագ	198 ³ / ₈	
Կապար	19 ³ / ₄	
Զինկո	28	
Արծաթ	32 ³ / ₈	
Բարիզ, 100 ֆիլո		
Պղինձ	258	Ֆրանք
Անագ	526	
Զինկո	75	
Կապար	55. 75	

ՊՈԼՍՈՅ ՆԱԽԱՀԱՆԳԻՍԵԸ

Դեկտ. 4է. (Ը. Ե.) յինչեւ Դեկ. 11 հետեւեալ առեալ. շոգեւեւերը եկած են կամ կ'սպասուին Պոլսոյ նաւահանգիստը:

ՃՕԼԻԻ Շերպուրկ 4 Դեկտ. ՈւիլթՕԼԻ Բէքորիս 4, ՀԻԼՏ Է ԲԻՅՑՈՅԻ Տիսօ 4, ՄէՍՍԺԸԻԻ Պօսթօն 9, ՏՕՅԷ ԼԷՎԱՆԹԷԻ Ինպրօս 4, Անկէլիս Յուս Պախ 7, Թեմէսոս 10, Վօրօս 11, ԱԻՍՏՐ. ԼՕՅՏԻ Սաքուննոս 6, Մեհեա 7, Տալմացիա 10, ՖրէՍիւնէԻ Հ. Ֆրէսինե 14, ԲԱԲԷԻ Միւկրէլի 11, ՅՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՈՅԻ Ուրանոս 14:

«Ճիւղի» խնդիրը

Մեր վաճառականներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք Առեւ. Բ. Դասարանին առջեւ Նոյ. ՉՅին տեսնուած հետեւեալ դասարանքեան վրայ, ուր պահանջատէրի մը աղերսագիրը ըստ օրինի մերժուեցաւ, որովհետեւ անիկա իր առած մուրհակին վրայ ձիւղի գործողութեան քերի ըլլալուն ուշադրութիւն չէր ըրած. —

Նիքօլի Վասիլիատի էֆ. պղերսագիր տուած էր Նիքօլի Սօթիրիատի էֆ. Ի Դէժ, և անոր սնանկութիւնը կը պահանջէր, որովհետեւ այս վերջինը չէր ուղեր վճարել 20 ոսկինոց ի հրամանի և փոխանցուած մուրհակի մը արժէքը: Հարցուեցաւ պարտականին թէ ի՞նչ պիտի պատասխանէ: Անիկա յայտարարեց որ ինք վաճառական չէ, այլ վաճառականի պաշտօնեայ է: Ասոր վրայ, առնելիքը որ սնանկութեան պահանջումէն ետ կեցաւ և միայն իր առնելիքին գանձումը խնդրեց: Մուրհակը ցոյց տրուեցաւ պարտականին, որ խոստովանեցաւ թէ ստորագրութիւնը իրն է, բայց մուրհակին պարունակութենէն յայտնի եղաւ որ Ավրամ Չօնքարօղլուի հրամանին էր և ետեւը անոր պարզ ստորագրութիւնը միայն կար, առանց նշանակուած ըլլալու թէ պէտք է յիշեալ գումարը վճարել Նիքօլի Վասիլիատի էֆ. Ի:

Դատարանը, այս մասին խորհրդակցելով և նկատելով որ ձիւղն օրինական եղանակաւ չէր կատարուած, վճռեց որ Նիքօլի Վասիլիատի էֆ. այսպիսի դատ մը բանալու իրաւունք չունի, և այդ իրաւունքը կը պատկանի Չօնքարօղլուի Ուստի Վասիլիատի էֆ. Ի աղերսագիրը մերժեց ըստ օրինի:

Ներածութիւն

Երկու շաբաթուան մէջ հետեւեալ քանակութեամբ և տեսակներով ապրանքներ եկած են Պոլսոյ վաճառականներուն . —

Մ. և Գ. Շամոտանձեան	86 հակ բրդեղէն, մաքուր, ևն.
Ապուտ էֆ. Հալպունի	54 » վլուր, պամ, ամրքն. ևն.
Թէվթիդ Ապուտ էֆ.	154 » լաճիվէրտ տիմի, քալթ.
Իրրանոսեան Եղբ.	132 » մանած, վլուր, պամա
Արմենակ Մանուկեան	116 » մանած
Յ. Գազաղեան	38 » վլուր, բաղէն
Ստամպուրեան Եղբ.	36 » ամերիքան
Գրիգոր Էվէնեան	24 » ամերիքան
Մանաս Բէրիսեան և Ընկ.	45 » վլուր, պամ, քասարլը
Յ. Գնաճեան Որդիք	78 » մանած, պամա
Դ. Թօփալեան	72 » զատարլը, պամա
Սէմէրճեան-Տուտեան	24 » ամերիքն. և թիւլզէնտ
Գառնիկ Ճէվահիրճեան	12 » տիմի, քէթէն
Գրիգոր Յակոբեան	42 » զսրլը, տիմի, տօքումա
Գառնիկ Սեպուհեան	56 » լաճիվէրտ տիմի, բաղէն
Չէօմէլէքճի օղլու Եղբ.	42 » բաղէն, տօքումա
Գարապօտօս օղլու Որդիք	71 » մանած, վլուր, բաղէն
Լ. Արմաղանեան և Ընկ.	8 » բաղէն, տօքումա
Թիմուրեան Եղբ.	38 » մանած
Մադուտ Յակոբեան	34 » եաղմա, տիմի
Օննիկ Միհրան	32 » բաղէն, վլուր
Սեդրաք Տիլիզեան	25 » քէթէն, բնթլնցու.
Գասարճեան և Ընկ.	28 » տօքումա, պամ, քէթէն
Զիւմպիւլ օղլու	52 » բաղէն, վլուր, ամրիքն.
Եալտըզեան Ֆընտըղեան և Ընկ.	18 » պամա, ամերիքան
Օտապաշեան Իւթիւճեան և Ընկ.	16 » պամա, ամերիքան

Արտօնատէր Հ. Մ. Խ. Իթիբիճեան — Տպագր. Ն. Պէրֆէրեան եւ Որդի

Անոնք որ կը փափաքին իրենց կամ իրենց սիրելեաց միոյն յիշատակը յաւերժացնել, թող հաճին կարգաւ սոյն ազգը. —

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ԵՒ ՓՈՒԹԱՑԷՔ

ՅԳՏՈՒԻԼ ԱՌԻԹԷՆ

Միակ պայման. —

Ն Մ Ո Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն, Դ Ե Ղ Ե Յ Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Նրբոքիւն, անմրցելի գիւն

Եւրոպական համալսարանի նկարչատան մը միջոցաւ, գեղարուեստին պահանջած կատարելագործութեամբ եւ նորահնար դրութեամբ, ամէն տեսակ լուսանկարներ կը մեծցուն ընկանին յար եւ նման, թե՛ սեւ (գարա գաշիւ) եւ թե՛ զուլաւոր, որք մասնաւոր խնամքով պատրաստուելով, երբեք չեն տարուիր:

Հետեւեալ ցուցակի համաձայն յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին, բաւ է փոխարժէքով միասին, ըստ յայտնի դրկել մեծցուելիք ու է լուսանկար, որու մեծցուած պատկերը անմիջապէս կը դրկուի իր տիրոջ հասցէին, յանձնարարութեան թուականէն առնուողն ամիս մը վերջ:

Գունաւոր պատկերներու համար անհրաժեշտ է ճշտութեամբ նկարագրել զէմքի, աչքերու, մազի, հագուստի եւն. գոյները:

Աւելի մեծ կամ որոշեալ ծաւալով եւ կամ առանց որթուլի պատկերներու գիներու մասնաւոր ցուցակ մը՝ ինչպէս ամէն տեսակ մանրամասն տեղեկութիւններ, փափաքողաց ձրիապէս կը տրուին:

Աւելն տեղ գործակալ կը փնտռուի

Նպաստաւոր պայմաններ

Հասցէ՝

Թագուոր Պ. Քիւրֆնեան

Ընդհանուր Ներկայացուցիչ

Պրուսա, Սաւանյար փողոց թիւ 7

Մէկ գոյնով ակուանսիսըման՝

24×30 սնդիմեղր. մեծութեամբ 25 դր. 45×30՝ 30 դր.
40×50՝ 40 դր. 45×60՝ 50 դր. 60×80՝ 75 դր.:

Մէկէ աւելի բնական գոյներով ակուանսիսըման՝

24×30 սնդիմեղր մեծութեամբ 40 դր. 45×30՝ 60 դր.
40×50՝ 75 դր. 45×60՝ 85 դր. 60×80՝ 140 դր.:

Կ'ազուի

ՏՆՕՐԷՆ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՄԸ

Գաւառային վարժարանի մը համար
Լա Փրանսերէն և գիտական ուսումներ կը պահանջը-
ուին. — Գոհացուցիչ ամսական. — Դիմել Բիւրակնի Խմբա-
րութեան :

Ի Ի Ն Ի Օ Ն

Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ

Ի ԲԱՐԻՉ

1828

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ

Ի ԲԱՐԻՉ

1829

ՍՐԱՇԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ Բ

Դրամագլուխ եւ Պահեստ	296	Սիլիոն Ֆր.
1905ին գանձուած ապահովագին	39	»
Մինչեւ 1905ի վերջ հատուցուած վնասք	160	»

Ինչպէս այս բիւրէնէն կ'երեւի, ընկերութեան դրամագլուխն
ու պահեստի զուտարեւն է 296 ՄԻԼԻՈՆ Ֆր., որ հսկայ երաշ-
խաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻԻՆԻՕՆԻ ապահովագրելոցը:

Արեւելի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց: Նպաս-
տաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի ԳԵՐԱԶԱՆՑ
քան ուրիշ ո՛ր եւ է ընկերութեան պայմանները:

Ընկերութեան դրամատուցն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆԲԱՆ

Թուրքիոյ եւ Արեւելի Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Տնօրէն

ՍԻՄՕՆ ՔԱՅՍԵՐԼԵԱՆ

Կենաց Ճիւղին պէս

ՄԻՀՐԱՆ ՏԵՐ-ՆԵՐՍԵՍԵԱՆ

ՍԵԱՄՊՈՒԼ, Սուլթան Համամ, Քաթըրճը, Օղլու Բապաժ

Դրամագլուխն Թուրքիոյ գլխաւոր ֆաղափաց մէջ

ԲԻԻՐԱԿՆ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԹԻԻ 45—46

48 էջ.—Նոր նուրնեք

«ԲԻԻՐԱԿՆ»

Բարիկի Աղանաւորական եւ Առեւտր. Կարեւոր Թերթի մը

Գնահատուած

Հասն 40 փարա

Հանեցէք Կարգալ

Յաջորդ երեսին վրայ

«ԲԻԻՐԱԿՆ»Ի

ՆՈՐ ՊԱՏԵՐԱՆՆԵՐԸ

ՆՈՐ ՀԱՍՅԻ

Խմբագրութիւն «ԲԻԻՐԱԿՆ»Ի

Պոլիս, Մեմլէկ փարա խան ՆՕ. 12

2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1906

ՑԱՊԻՐ. ՆՇԱՆ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԻԻ

ՍԱՂԱՆԻ

Բ. Շրջան ԲԻԻՐԱԿՆԻ

ԲԻԻՐԱԿՆ 48 ԵՐԵՍ

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

ՀԵՐԷՔԷԻ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՀՈԶԱԿԱԽՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ
Նրբաբուխս եւ Գեղեցկանիւս Արագրութիւններէն

×

Ի մօտոյ կ'աւարտի «ԲԻԻՐԱԿՆ»-ի Ա. Շրջանը, որ մեր յուսացածէն շատ աւելի համակիր ընդունելութեան և գնահատման արժանացաւ Պոլսոյ և դաւառի ձեռնհաս վաճառականներուն կողմէ:

«ԲԻԻՐԱԿՆ» պատիւ ունեցաւ նաեւ արժանանալու

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ

Քարիզի մեջ հրահարակուած առեւտրական եւ սեղանաւորական կարեւոր քերթի մը՝ Moniteur des capitalistes et des Rentiers-ի, Յիշեալ քերթին նախագրութիւնը, որուն քննութեանը յանձնած էինք «Բիւրակն»-ի քանի մը թիւերուն Ֆրանսերէն թարգմանութիւնը, Հոկտ. 12 թուակիր նամակի մը մէջ իր կարծիքն յայտնած էր այսպէս,

«Votre revue nous paraît fort intéressante et bien composée» (1)

Այս ներողամիտ գնահատումները արդարացնելու համար, որոշած եմք, յառաջիկայ Բ. շրջանին մէջ, աւելի՛ նոյն եւ այլազան բովանդակութիւնով մը հրահարակել «ԲԻԻՐԱԿՆ»ը: Եւ որովհետեւ 24 էջը շատ անձուկ սահման մ'էր, մեր ծրագրած բովանդակութեանը համար,

ԱՅՍ ԹԻԻԷՆ ՍԿՍԵԱԼ, իբր փորձ,

«ԲԻԻՐԱԿՆ»-Ը ԿԸ ՀՐԱՏՍՈՐԱԿԵՆՔ 48 ԷՋ

Եթէ այս կարգադրութենէն գոհ մնան մեր յարգելի ընթերցողները, — որոնցմէ կը խնդրենք այս մասին իրենց կարծիքը մինչեւ Դեկտ. վերջ մեզ հաղորդելու շնորհն ընել, — Բ. շրջանին մէջ պիտի շարունակենք իւրաքանչիւր թիւը 48 էջ հրատարակել:

(1) Թարգմ. — «Ձեր Հանդէսը խիստ շահեկան եւ լաւ խմբագրուած կը բուի մեզ»:

Այս բիւով կ'սկսինք հաւել

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ՃՈՒՅ ԲԱՌԱՐԱՆԻ ՄԸ

Հրատարակութեան, առեւտուրի և ճարտարարուեստի վրայ գործնական նորագոյն ծանօթութիւններով: Գործի մարդիկ անոր մէջ պիտի գտնեն ամէն տեսակ վաճառքի սահմանը, արտադրավայրը, նախանիւթերը, պատրաստութեան եղանակները, սպառման հրապարակները, գիններու վիճակը, նաեւ թուրքիոյ և ուրիշ երկիրներու վաճառաւոր քաղաքներուն գլխաւոր ճարտարարուեստները, արտածումներն ու ներածումները, դրամական և առեւտրական հաստատութիւնները, առեւտր. սովորոյթները, վարկի պայմանները, նաւահանգստի օրէնքները, կշիռներն ու դրամները, առաջնակարգ գործարաններու անունները ևն. ևն.:

Նաեւ, յառաջիկայ շրջանին մէջ, ոյժ պիտի տրուի առեւտրական և ճարտարարուեստական գիւտերու հրահանգիչ և հետաքրքրաշարժ պատմութեան, առեւտր. նշանաւոր դէմքերու ուսումնասիրութեան, մայրաքաղաքիս թուրք, Հայ և օտար առաջնակարգ վաճառականներու հետ կատարուելիք ինդերվիտներու հրատարակման ևն., որոնցմէ ցարդ չկրցանք նմոյշներ տալ միմիայն տեղւոյ անձկութեան պատճառով:

«Բիւրակն»ի Նոր Պայմանները

Դեկտ. մէջ իւրաքանչիւր թիւ 48ական էջ հրատարակելով, նոյն ամսոյ 23ին կը լրանայ 52 թիւը և 1907 Յունիս. 1ին կ'սկսի Բ. շրջանը: Ա. Շրջանին աւարտելէն ետք, այնու կը դադրի Մեմեդէի եւ այցաֆաւրսի ստացման եւ ծանուցումի հրատարակման իրաւունքը և

«Բիւրակն»ի Ա. ՀԱՏՈՐԸ, 1248 էջ, ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

60 ՂՐՈՒՇԻ, ԱՆՁԵՂԶ

Իսկ Մէծէլէն, որմէ սակաւաթիւ օրինակներ միայն մնացած են, անջատաբար կը վաճառուի 30 զրուշի, նոյնպէս անգեղ:

*. ԲԻԻՐԱԿՆԻ Բ. շրջանին տարեկան բաժնեգինն է դարձեալ 60 զրուշ, [արտասահմանի համար 13 ֆրանք]. զոր կանխիկ վճարող անեւ բաժանորդ պիտի ստանայ

ՀԵՐՅԵՐՅԵ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՀՈՉԱԿԱՒՈՐ ԴՈՐԾԱՐԱՆԻՆ

արտագրութիւններէն զոյգ մը քողեայ ընկիր եւ գեղեցիկահիւս գուրպայ եւ Պրուսայի առաջնակարգ մեքսսֆալդ պատրաստուած եւ եղեքները ներքոյն կեկիւսուած գունագեղ ու փաշիղուն քաշկիկնակ մը , որոնք իրենց գեղարուեստական յօրինուածքովը եւ նախանիւթերու լաւագոյն տեսակովը Օսմանեան գեղեցիկ ճարտարարուեստին զարգացումը կը պատմեն :

Հէրէքէի կայս . Գործարանին արտագրութիւնները , որոնց վրայ Արեւելցի կնոջ ճկուն եւ քնքուշ մատներուն բոլոր հմայքը կը թրթռայ , Եւրոպայի մէջ անգամ խորին հիացում պատճառած են իրրեւ կիրթ ճաշակի ու ճարտարարուեստի վայելուն փողփողուն նմոյշներ , եւ բոլոր Եւրոպական մեծ Արուեստահանդէսները իրենց սքանչացման գերազանց ապացոյցը տուած են ամէնէն մեծ մրցանակները [grand prix] սանմանելով եւ այսպէս՝ Հէրէքէի Գործարանին հոգակը բովանդակ քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ սփռելով :

«Բիւրակն»ի Խմբագրութիւնը ուրախ է որ Պոլսոյ եւ գաւառի իր բոլոր ընթերցողները , մօտէն տեսնելով եւ քննելով Օսմանեան ճարտարարուեստի այս նրբարուեստ արտագրութիւնները , կատարելապէս պիտի համոզուին թէ միայն Եւրոպական գործարանները չեն որ կրնան արուեստին պահանջած կատարելութիւնները ճարտարօրէն ի յայտ բերել վաճառքի մը վրայ , այլ մեր երկրին մէջ ալ , Վեհ . Կայսեր Հովանիին տակ , օր ըստ օրէ կը զարգանայ ու կը ծախանայ բնիկ ճարտարարուեստը , խաղաղ աշխատութեան մը բարիքները տարածելով ամենուրեք :

«Բիւրակն»ի այս նուէրները , որոնք այժմ մասնաւորապէս «Բիւրակն»ի համար կը պատրաստուին Հէրէքէի Գործարանին մէջ եւ ի մօտոյ պիտի յանձնուին մեղ , նոյն գործարանին յատուկ ծրարներով եւ վաճառանիչերով կը ղրկուին բաժանորդներուն՝ Օսմ . Թղթատարութեան միջոցաւ : Առաքման ծախքը , 2 դրուշ , պէտք է կանխաւ զրկել բաժնեգրին հետ : Նուէրները պիտի տրուին մինչեւ 1907 Մարտ 31 եւ անկէ ետք բաժանորդ գրուողները յոկ «ԲԻՒՐԱԿՆ»ի 52 քիւերը պիտի ստանան անանց ո՛ր եւ նուէրի :

* * Աւելորդ է ըսել որ մեր բոլոր գործառնութիւնները միշտ կանխիկ ըլլալով , բնաւ չեն գործագրուիր ապառիկ յանձնարարութիւններ :

«Բիւրակն»ի նոր Հասցէն է

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԷՀՄԷՏ ՓՅՇՅՍ, ԽՍՆ, ԹԻՒ 12

ուր պէտք է ղրկել «Բիւրակն»ի Վարչութեան եւ Խմբագրութեան վերաբերեալ ամէն գրութիւն :